

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Губачов О. О.

Науковий керівник – к. филос.н., доц. Дашенкова Н.М.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Леніна, 14, кафедра філософії)
E-mail: alex.bishop@yandex.ru, (099) 77 85 644

Psychological-pedagogical problems of modern education are discussed in this article.

Як прогнозують учені, ХХІ століття буде століттям розвинених інформаційних технологій, глобальної комп'ютеризації виробництва. Життя вимагає інтелектуально розвиненої особистості і разом з цим толерантної, відкритої до демократичного спілкування і розвитку в національному і міжнародному вимірі. Провідна роль у формуванні такої особистості належить освіті.

Світовими тенденціями сучасного етапу розвитку загальної середньої освіти є такі:

- урахування інтересів і потреб окремого учня і суспільства в цілому;
- максимальний розвиток здібностей дитини, незалежно від соціально-економічного та суспільного статусу її сім'ї, статі, національності, віросповідання;
- виховання громадянина, формування системи цінностей і відношень, які відповідають багатонаціональному суспільству;
- особистісно-орієнтований освітній процес, котрий враховує і розвиває індивідуальні здібності учнів, формує загальнонавчальні вміння і навички;
- адаптація молоді до умов життя суспільства;
- відкритість освіти, доступність знань та інформації для широких верств населення.

Основними рисами сучасної людини є освіченість, вихованість. Освіченість розуміють не тільки як сукупність необхідних для життя й успішної діяльності знань і вмінь, але і як внутрішнє спонукання до їх застосування на основі вироблених особистістю моральних установок, індивідуально-значущих цінностей, особистісних смислів, як загальна функціональна грамотність і компетентність у певних сферах. Вихованість – це відповідність поведінки людини моральним нормам конкретного соціуму і загальнолюдським моральним принципам. Разом з тим, рівень розвитку освіти в сучасній українській державі не відповідає вимогам демократичного суспільства як за рівнем, так і за якістю [2]. Адже, саме якість та рівень освіти визначаються вітчизняними вченими як два головних пріоритети розвитку освітньої політики України початку ХХІ ст. Але Державної національною програмою «Освіта», зокрема, визначається, що існуюча в нашій країні система освіти не задовольняє

вимог до неї з боку суспільства: невідповідність освіти запитам особистості, суспільним потребам та світовим досягненням людства; знецінення соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності; спотворення цілей та функцій освіти; бюрократизації всіх ланок освітньої системи [1, с.5].

Аналіз джерел вказує на наявність суттєвих змін у цінностях самої освіти. Провідними стають не засвоєння формальних знань і навичок, а гуманність стосунків, свобода самовиявлення, культивування індивідуальності, творча самореалізація особистості. Основними функціями сучасної освіти визнаються такі, як:

- соціалізаційно-виховна – такий розвиток, навчання і виховання дитини, в результаті яких вона буде підготовлена до активного, самостійного життя в суспільстві;

- людинотворюча – збереження і відтворення екології людини, її тілесного та духовного здоров'я, особистої свободи, сенсу життя, створення умов для її розвитку і самореалізації;

- культуротворча – збереження і передача, відтворення і розвиток культури, сприяння національній і загальнолюдській культурній ідентифікації.

Для реалізації цих функцій у змісті освіти мають бути закладені механізми адаптації, життєтворчості, рефлексії, виживання, збереження індивідуальності особистості. Якщо метою і результатом освітнього процесу є особистість, пристосована до життя в умовах сучасного суспільства, то змістом цього процесу, за твердженням дослідників, є становлення особистості як суб'єкта діяльності і соціальних відносин, її інтелектуальний, духовний та фізичний розвиток.

Таким чином, мета освіти в соціальному плані полягає у наступному:

- навчитися жити разом, володіти культурою спілкування; сприяти здійсненню сумісних проєктів;
- навчитися набувати знання, що необхідно для поєднання широких загальнокультурних знань із можливістю глибокого опанування певної кількості спеціальних дисциплін (неперервна освіта);
- навчитися працювати – набування компетентності, яка дає можливість справлятися з різними ситуаціями;
- навчитися жити – досягнення більшої самостійності та здатності до оцінювання (посилення особистої відповідальності в рамках реалізації колективних проєктів).

Література

1. Державна національна програма «Освіта»: Україна XXI століття. – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
2. Клепко С. Ф. Філософія освіти в Європейському контексті [Текст] : монографія / С. Ф. Клепко. – Полтава : ПОППО, 2006. – 328 с.